

TIDLIGERE ANHOLDTE

Rwanda-sager
i Danmark

Danske myndigheder har tidligere anholdt to mistænkte masse-mordere.

I 2000 blev en rwandisk flygtning fængslet i Skjern. Han blev sendt til Tanzania, hvor FN's Krigsforbryderdomstol for Rwanda i denne måned ventes at afsige dom over ham.

For fire år siden blev en rwander anholdt. Han arbejdede på Danmarks Meteorologiske Institut og sad fængslet i knap et år. Han modtog en mio. kr. i erstatning, da Statsadvokaturen for Særlige Internationale Straffesager fandt, at der ikke var beviser nok til at føre en retssag mod ham. Manden rejste derpå til Stockholm for at få et pas på den rwandiske ambassade. Ambassadøren tilkaldte politiet, som fængslede ham.

På baggrund af stort set det samme bevismateriale, som Statsadvokaturen for Særlige Internationale Straffesager sad inde med, besluttede en svensk domstol i maj 2009 at udlevere arrestanten til Rwanda.

Afgørelsen blev anket til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i Strasbourg, som i løbet af denne måned vil afgøre, om manden skal sendes til Rwanda for at blive dømt.

Adskillige ofre for folkemordet i 1994 i Rwanda ligger begravet på Nyaza-kirkegården uden for hovedstaden Kigali. Arkivfoto: Ricardo Mazalan/AP

FOLKEMORDET

Rwanda
1994

Nedskydningen af præsident Juvenal Habyarimanas fly i april 1994 var startskuddet til et folkemord planlagt af ekstremistiske magthavere fra hutu-flertallet i Rwanda.

Blodbadet varede 100 dage, og mindst 800.000 mennesker mistede livet. Ofrene for massakrerne var tutsier, men også moderate hutuer omkom.

Før massakrerne udgjorde hutuer ca. 84 pct. af Rwandas 7 mio. mennesker store befolkning, mens tutsierne tegnede sig for 15 pct.

Konflikten sendte over 1 mio. mennesker på flugt fra Rwanda. Hovedparten slog sig ned i flygtningelejre i nabolandene, mens andre fandt vej til Amerika og Europa. De fleste rwandiske flygtninge i Skandinavien bor i Danmark.

Mistænkt massemorder anholdt

Skjul: En formodet massemorder har i ni år under falsk navn været på fri fod i Danmark, hvor han har boet som flygtning med hustru og børn. Anklagerne mod den 48-årige mand, som i dag stilles for retten i Roskilde, er hårrejsende læsning.

ØJVIND KYRØ
udland@jp.dk

KIGALI OG KØBENHAVN

Dansk politi har i løbet af de seneste fem måneder flere gange været i Rwanda for at undersøge sagen om en eftersøgt rwander, som i går blev anholdt, 16 år efter folkemordet, som han medvirkede aktivt i.

To andre rwandiske flygtninge i Danmark, der er eftersøgt for at have deltaget i massakrerne under folkedrabet i 1994, er også i dansk politis søgelys, oplyser statsadvokaten i Rwanda, John Bosco Siboyintore.

Birgitte Vestberg, som er chef for Statsadvokaturen for Særlige Internationale Straf-

fesager, ønsker ikke at kommentere, hvad hendes kollega i Rwanda oplyser. Den anholdte E.M. har under falsk navn sneget sig ind i Danmark og fået asyl.

»Det ser ud til, at Danmark er et blevet tilflugtssted for massemordere fra folkedrabet i Rwanda,« siger Jacqueline Mukangira, som er landets ambassadør for de nordiske lande.

Det er tredje gang, at en flygtning fra Rwanda bliver anholdt i Danmark mistænkt for medvirken til massemord.

Mange vidner

E.M. flygtede via Congo til Belgien, hvor han i 1998 søgte om asyl. Men belgierne fandt straks hans navn som

nummer 227 på listen over "Kategori 1"-eftersøgte fra folkemordet i Rwanda og afviste ham. Derpå søgte han asyl i Danmark under falsk navn – og fik det, fordi han sagde, at han var politisk forfulgt. Det fortæller statsadvokaten John Bosco Siboyintore, som har samarbejdet med de danske efterforskere.

E.M. er uddannet lærer. Han voksede op i en lille landkommune ved navn Muganza, hvor han blev inspektør for skolerne. Muganza ligger i et smukt kuperet terræn nær landets andenstørste by, Butare.

Da folkemordet brød ud den 6. april 1994, var E.M. anfører for de lokale militsgrupper, der hed Interaham-

we (som betyder »de, der arbejder sammen«), og han beordrede dem til at opføre vejspærringer, hvor alle skulle kontrolleres. Kom en person fra mindretallet af tutsier forbi, blev han slået ihjel på stedet.

»Vi har mange vidner til hans forbrydelser. Nogle af dem var medlemmer af Interahamwe og udførte hans ordrer,« siger statsadvokat Siboyintore, som også er chef for "Eftersøgningsenheden for Folkedrabsflygtninge".

En af de blodigste massakrer under folkemordet fandt sted den 23. april 1994 på en høj ved navn Kabuye i nabolokommunen Ndora. Her havde forfulgte tutsier samlet sig, fordi de var blevet lovet mad og beskyttelse af en højtstående lokal embedsmand. Men det var en fælde.

»Der deltog soldater, gendarmere og lokalpoliti samt bevæbnede civile i drabet på ikke færre end 25.000 tutsiflygtninge,« hedder det i beskrivelsen af massakrerne fra FN's Krigsforbryderdomstol. Tre kilometer fra højen i en flække ved navn Ndatemwa beordrede E.M. sine militsgrupper til at opføre vejspærringer og myrde tutsier på flugt. Desuden førte han an i nedslagtningen på Kabuyehøjen.

»E.M. kørte rundt på en motorcykel bevæbnet med en AK-47 og gav ordrer og slog ihjel. Selv sin svoger fik han myrdet,« siger statsadvokaten.

»E.M. var gift med en tutsi, og hendes bror var sikker på, at der ikke ville ske ham noget, fordi E.M. ikke dræbte sin kone. Men E.M. kom til hans hjem og medbragte en politimand, som skød svogeren.«

»Der er også et overlevende vidne til, at E.M. fik to af sine bekendte slået ihjel,« siger statsadvokat Siboyintore og læser op af vidnets beretning:

»E.M. kom til markedspladsen i Ndatemwa med en gruppe Interahamwe og fandt mig sammen med mine to tutsi-naboer. En af mændene fra Interahamwe bad om at se den enes identkort, og da han så, at han var tutsi, blev han øjeblikkeligt slået ihjel med en kølle, mens hans anfører, E.M., så på.«

Statsadvokaten ryster uforstående på hovedet, selv om han i årevis ikke har beskæftiget sig med andet end at registrere ondskab, og læser en anden afhøring op:

»E.M. slog egenhændigt med kølle og machete fem familier ihjel, der havde samlet sig på en anden høj.«

Vidnet hjalp selv med at myrde, fremgår det af rapporten.

Ny registeradgang

Når den eftersøgte rwander først i går blev anholdt, 16 år efter folkemordet, skyldes det en ny lov, som giver statsadvokaten adgang til at arkiverne hos Udlændingeservice. Tidligere havde kun Politiets Efterretningstjeneste den ret.

En såkaldt analysegruppe under statsadvokaten har undersøgt en række sager i Udlændingeservice og sammenholdt dem med oplysninger fra listerne fra Rwanda over eftersøgte forbrydere samt egne informationer.

Takket være denne nye registeradgang er det lykkedes at afsløre, at flere rwandiske flygtninge i Danmark lever under falsk identitet.

JULEGAVEN
DER IKKE KRADSER

Fed glatstrikket silke

luner når det er koldt, koler når det er varmt

Sort, natur, rød, kobolt

lyseblå, rosa og grå

str. S-XL

(nogle størrelser kan blive udsolgt)

Kr. 698

Paris i Holte

Holte Stationsvej 16, tlf. 4542 1074

www.parisiholte.dk

Få minutter fra Holte S-station

Fri og nem parkering

Tøj skal løses på huden

HUSK
SØNDAG
12. DEC.
åbent 11-16

